Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningens positioner inför FN:s klimatmöte COP31 i Antalya, Turkiet 9-20 november 2026

Bakgrund och utgångspunkter för årets klimatmöte

I oktober 2026 slog FN:s miljöorgan UNEP fast att världen inte längre kommer att kunna begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 °C – det mål som sattes i Parisavtalet 2015. Dagens prognoser pekar mot 2,8 graders uppvärmning vid seklets slut, vilket skulle få katastrofala konsekvenser för människor, ekosystem och samhällen världen över. Takten i klimatomställningen måste därför trappas upp rejält.

Samtidigt visar utvecklingen sedan Parisavtalet att internationellt klimatsamarbete gör skillnad. När avtalet trädde i kraft pekade prognoserna mot 4 °C. Det är en betydande förbättring, men fortfarande en uppvärmning med förödande konsekvenser. Varje tiondels grad som kan undvikas räddar liv, skyddar ekosystem och minskar ekonomiska förluster.

Inför COP31 betonar Turkiet, som tillsammans med Australien står värd för mötet, att fokus ska ligga på implementering – att befintliga åtaganden omsätts i konkreta resultat. Men det råder oenighet om vad som krävs för att åstadkomma detta. Vissa länder, däribland EU, lyfter främst behovet av att skala upp tekniska lösningar, mobilisera privat kapital och attrahera investeringar. Många utvecklingsländer betonar i stället att rika länder måste leverera på tidigare åtaganden inom klimatfinansiering och tekniköverföring. Denna konfliktlinje präglar många av årets viktigaste frågor, både inom och utanför förhandlingsrummen.

Geopolitiska spänningar, handelskonflikter och krigen i bland annat Ukraina och Mellanöstern har ökat motsättningarna mellan länderna inom FN:s klimatkonvention. Det försvårar det multilaterala klimatsamarbetet och gör det svårare att nå beslut, eftersom klimatförhandlingarna bygger på konsensus.

Naturskyddsföreningen deltar i COP31 som en del av den globala miljörörelsen. Vi bevakar förhandlingarna och driver på för högre klimatambition, vetenskapsbaserade lösningar och en rättvis omställning med människor och natur i centrum.

Naturskyddsföreningens positioner inför COP31

Snabbare utsläppsminskningar och minskad resursanvändning:

1. *Mitigation Work Programme* ska bidra till ökad ambition och stärkt genomförande av ländernas klimatåtaganden. Arbetet behöver utgå från resultaten av den globala översynen (GST) och bidra till att omsätta dem i konkreta utsläppsminskningar.
2. Elektrifiering behöver kombineras med utfasning av fossila bränslen, ökad energieffektivitet och minskad global energiefterfrågan. Omställningen måste prioritera människor som lever i energi- och transportfattigdom.
3. GST-2 behöver stärka ansvarstagandet för ländernas klimatåtaganden. Den globala översynen bör tydliggöra gapet mellan åtaganden och faktiska utsläppsminskningar och bidra till att höja ambitionen i nästa omgång NDC:er.
4. *Zero Waste* bör sätta minskad resursanvändning och förändrade produktions- och konsumtionsmönster i centrum. Fokus behöver ligga på att förebygga avfall, förlänga produkters livslängd och främja återanvändning och reparation.

Ökad klimatfinansiering och förändrade finansiella flöden:

5. Utlovad klimatfinansiering måste levereras och kompletteras med nya finansieringskällor. Utvecklingsländer behöver förutsägbara, tillgängliga och huvudsakligen offentliga resurser, särskilt i form av bidrag till klimatanpassning.
6. Finansiella flöden måste styras bort från fossil verksamhet och andra klimatskadliga investeringar. Parisavtalets mål förutsätter att offentliga och privata investeringar bidrar till, snarare än motverkar, klimatomställningen.
7. Handel med kolkrediter får inte ersätta utsläppsminskningar eller klimatfinansiering. Utsläppshandeln måste öka klimatambitionen, respektera mänskliga rättigheter, och säkerställa lokalt inflytande och rättvis fördelning av nyttor.

En rättvis omställning och stärkt motståndskraft:

8. *Belém-Antalya Mechanism* måste säkerställa att omställningens kostnader och nyttor fördelas rättvist. Arbetet ska utgå från mänskliga rättigheter och behov, och sätta lokalsamhällen i centrum.
9. Det globala anpassningsmålet behöver omsättas i handling för att skydda de mest utsatta. Genomförandet måste minska sårbarheten hos människor och ekosystem, och följas upp med indikatorer som fångar faktiska förbättringar.
10. UNFCCC behöver reformeras för ett mer rättvist och effektivt genomförande av Parisavtalet. Arbetssätt, finansiering och beslutsfattande måste skapa bättre förutsättningar för konkreta framsteg.

1. *Mitigation Work Programme* ska bidra till ökad ambition och stärkt genomförande av ländernas klimatåtaganden.

Under COP31 måste beslut fattas om ett fortsatt mandat för *Mitigation Work Programme* (MWP), den enda punkten på klimatmötenas agenda med fokus på utsläppsminskningar. Arbetsprogrammets mandat löper ut 2026, och beslut behöver fattas vid COP31 för att förhandlingsspåret ska fortsätta. MWP inrättades vid COP26 för att öka ambitionen och genomförandet i klimatarbetet. Men oenighet råder om programmets syfte och mandat: Vissa anser att MWP ska vara ett forum för att öka ländernas klimatambitioner, andra vill begränsa det till att diskutera stöd för genomförandet av redan existerande åtaganden.

En central fråga är kopplingen mellan MWP och Parisavtalets ambitionscykel, som bygger på nationella klimatplaner (s.k. NDC:er), där länderna själva bestämmer ambitionsnivå och åtgärder, och den globala översynen *Global Stocktake* (GST) som mäter de samlade klimatambitionerna i förhållande till Parisavtalets mål. Uppdaterade NDC:er skulle ha lämnats in under 2025, men planer saknades fortfarande från drygt 40 länder i oktober 2026. Många av de inlämnade planerna saknar dessutom tillräcklig finansiering. Detta tyder på ett behov av ett förhandlingsspår med fokus både på ökad ambitionsnivå och stöd för genomförande.

Naturskyddsföreningen anser att:

- MWP behövs som ett forum för att höja den globala ambitionsnivån för utsläppsminskningar. Arbetsprogrammet måste förlängas och kopplas till resultaten från GST, med målet att omsätta dem i starkare NDC:er och konkret genomförande.
- MWP:s mandat måste omfatta både ambition och implementering av faktiska utsläppsminskningar. Det innebär att även frågor om finansiering, teknik, makt, ägande och fördelning behöver kunna hanteras.
- MWP ska bidra till utfasning av fossila bränslen. Arbetsprogrammet bör syfta till att tidsatta utfasningsplaner för kol, olja och fossilgas integreras i NDC:erna, i linje med ICJ:s rådgivande yttrande om staters skyldigheter i relation till klimatförändringarna.
- MWP måste främja vetenskapsbaserade lösningar. Åtgärder som agroekologiskt jordbruk, återställning av marina ekosystem och stoppad tropisk avskogning minskar utsläppen samtidigt som de stärker social och ekologisk motståndskraft.
- MWP får inte bli ett forum för främjande av falska lösningar. Kolkrediter, CCS och andra tekniska lösningar riskerar att fördröja eller ersätta verkliga utsläppsminskningar och utfasning av fossila bränslen.

2. Elektrifiering behöver kombineras med fossil utfasning, ökad energieffektivitet och minskad global energiefterfrågan.

Den första globala översynen av Parisavtalet (GST-1) slog fast att en omställning bort från fossila bränslen är nödvändig. Resultaten presenterades vid COP28 i Dubai 2023 och ledde till att fossil utfasning för första gången nämndes i ett formellt COP-beslut, den så kallade *UAE Consensus*. Beslutet saknade dock konkreta tidsramar. Vid COP30 kunde länderna inte enas om en global färdplan för fossil utfasning. Brasilien har i stället åtagit sig att ta fram en sådan på eget initiativ inför COP31.

Årets värdländer, Turkiet och Australien, har i stället lagt fokus på elektrifiering. Turkiets initiativ *35-by-35* syftar till att öka elens andel av den globala energianvändningen från omkring 23 procent idag till 35 procent år 2035. Elektrifiering av transporter, uppvärmning och industri kan minska beroendet av olja och fossilgas – särskilt när den drivs av förnybar el. Men ökad elektrifiering garanterar inte att den totala användningen av kol, olja och fossilgas minskar. Därför behöver elektrifiering kombineras med konkreta planer för fossil utfasning, ökad energieffektivitet och åtgärder för att minska den totala globala energiefterfrågan.

Naturskyddsföreningen anser att:

- Åtagandet att fasa ut fossila bränslen måste omsättas i nationella utfasningsplaner. Planerna ska innehålla tidsatta milstolpar, sektorsvisa åtgärder och mekanismer för uppföljning. I linje med Parisavtalets artikel 2.1(c) ska all finansiering styras bort från fossila investeringar, och alla klimatskadliga subventioner måste fasas ut omedelbart.
- Elens andel av den globala slutliga energianvändningen bör öka. Elektrifiering av transporter, uppvärmning och industri kan minska beroendet av fossila bränslen, förutsatt att den kombineras med en utbyggnad av förnybar elproduktion.
- Energiomställningen måste vara rättvis och sätta människors behov i centrum. Omställningen måste prioritera människor som lever i energi- och transportfattigdom, och de som påverkas när fossila bränslen fasas ut.
- Energiomställningen måste fokusera på att minska den totala globala energiefterfrågan. Elektrifiering och förnybar energi måste kompletteras med kraftigt ökad energieffektivisering och förändrade produktions- och konsumtionsmönster som minskar trycket på fossila bränslen och omställningsmineraler.
- Utvinningen av omställningsmineraler måste ske på ett rättvist och hållbart sätt. Utbyggnad av förnybar energi är nödvändig för att fasa ut fossila bränslen, men innebär en ökad efterfrågan på omställningsmineraler. Därför krävs gemensamma principer för rättvis och hållbar gruvbrytning, med strikt skydd av vissa ekosystem genom no-go zones, respekt för urfolks rättigheter, och ansvarsfulla leverantörskedjor.

3. GST-2 måste stärka ansvarstagandet och omsätta klimatåtaganden i handling.

Vid COP31 inleds den andra globala översynen av Parisavtalet – *Second Global Stocktake (GST-2)* – som ska pågå till 2028. Översynen ska bedöma de samlade framstegen mot Parisavtalets mål och identifiera möjligheter till stärkta klimatåtgärder. Den första översynen, GST-1, avslutades 2023 och slog fast att 1,5-gradersmålet krävde fossil utfasning, utbyggnad av förnybar energi, och snabbare utsläppsminskningar. Trots dessa resultat är ländernas uppdaterade klimatplaner och genomförandet av tidigare åtaganden otillräckliga.

En central fråga inför COP31 är hur GST-2 ska bidra till att resultaten från GST-1 omsätts i handling. Processen måste inte bara bedöma utvecklingen, utan också identifiera varför genomförandet brister och vilka hinder som behöver undanröjas. Det gäller både utsläppsminskningar och klimatanpassning och tillgången till finansiering, teknik och kapacitetsstöd. Hur resultaten kopplas till stärkt nationell politik och internationellt samarbete blir avgörande för om GST-2 bidrar till att öka ambitionen och påskynda genomförandet.

Naturskyddsföreningen anser att:

- GST-2 måste bedöma både ambition och genomförande. Översynen ska följa upp hur resultaten från GST-1 omsätts i praktiken och identifiera brister i utsläppsminskningar, omställningen bort från fossila bränslen, klimatanpassning och genomförandestöd.
- GST-2 måste synliggöra när länders klimatplaner och politik inte motsvarar Parisavtalets krav och stärka ansvarstagandet. Den internationella domstolens rådgivande yttrande från 2025 tydliggör att kraven på successivt starkare NDC och högsta möjliga ambition innebär rättsliga skyldigheter.
- GST-2 måste utgå från vetenskap, rättvisa och mänskliga rättigheter. Översynen måste bygga på principen om gemensamt men differentierat ansvar och respektive kapacitet (CBDR-RC), länders olika förutsättningar och historiska ansvar samt mänskliga rättigheter.
- GST-2 måste säkerställa meningsfullt deltagande och insyn. Civilsamhället och utsatta grupper ska ges möjligheter att bidra till översynen och granska genomförandet.
- GST-2 måste leda till konkret politisk handling. Identifierade brister måste omsättas i stärkt ambition och genomförande av ländernas klimatplaner.

4. *Zero Waste* bör sätta minskad resursanvändning och förändrade produktions- och konsumtionsmönster i centrum.

Inför COP31 har Turkiet, inom ramen för sin Action Agenda, lanserat initiativet *Zero Waste,* med fokus på bland annat cirkulär ekonomi, minskat matsvinn och avfallsrelaterade metanutsläpp. Dessa och andra frågor relaterade till konsumtionsbaserade utsläpp och kopplingen mellan klimat- och naturkriserna ryms sällan på den formella agendan för FN:s klimatmöten. Resultatet är att drivkrafterna och orsakerna bakom ökade utsläppen lämnas orörda.

Den globala naturresursanvändningen har tredubblats sedan 1970 och driver utsläpp, miljöförstöring och förlust av biologisk mångfald. Rapporten *Planetary Health Check 2026* visar att sju av nio planetära gränser nu bedöms vara överskridna. Utvecklingen drivs av produktions- och konsumtionsmönster som kräver ett allt större uttag av naturresurser och en ökad förädling till material och produkter med högre värde – vilket innebär en ökad användning av energi, vatten och kemikalier. Samtidigt fördelas kostnaderna och vinsterna från resursutnyttjandet ojämnt, både mellan och inom länder.

Naturskyddsföreningen anser att:

- Den globala resursanvändningen måste minska. Länder måste sätta mål för att minska materialanvändningen och den tillhörande förbrukningen av energi, vatten och kemikalier. Utvinning och produktion måste regleras. Produkter ska hålla länge, kunna repareras och återanvändas samt vara fria från skadliga kemikalier.
- Omställningen måste bygga på global resurs- och klimaträttvisa. Länder och grupper med hög resurs- och energianvändning måste minska sina avtryck, samtidigt som alla garanteras tillgång till grundläggande behov. Ansvar och åtgärder ska fördelas utifrån historiskt ansvar, kapacitet och utvecklingsbehov.

- Avfall och metanutsläpp måste minska genom avfallsförebyggande åtgärder och cirkulära lösningar. Avfallsförbränning får inte framställas som en klimatlösning eller ersätta åtgärder för att minska resursanvändningen.
- Livsmedelssystemen måste utvecklas inom planetens gränser och säkerställa alla människors tillgång till näringsrik mat. Agroekologiska metoder, minskat matsvinn och starkare lokala livsmedelskedjor sänker utsläppen och stärker markhälsan och den biologiska mångfalden.
- Klimatarbetet måste adressera de ekonomiska drivkrafterna bakom ökad energi- och resursanvändning. BNP-tillväxt som mål måste underordnas mänskligt välbefinnande, ekologisk hälsa, resursanvändning och utsläpp. Produktivitetsvinster ska också kunna omsättas i ökat välbefinnande och mer fritid, i stället för ständigt ökad produktion och konsumtion.

5. Utlovad klimatfinansiering måste levereras och kompletteras med nya finansieringskällor.

Enligt Parisavtalets artikel 9.1 ska utvecklade länder tillhandahålla finansiella resurser för att utvecklingsländer ska kunna genomföra klimatåtgärder och hantera klimatkrisens konsekvenser. Hur ansvaret för finansieringen ska fördelas och om stödet ska kopplas till ökad klimatambition är en av de skarpaste konfliktlinjerna i förhandlingarna. Många utvecklingsländer betonar att klimatfinansiering är en skyldighet utan motkrav.

Klimatfinansieringsmålet *New Collective Quantified Goal (NCQG)* antogs vid COP29 och innebär att utvecklade länder ska ta ledningen i att mobilisera minst 300 miljarder USD per år senast 2035. Vid COP30 enades länderna om att minst tredubbla anpassningsfinansieringen till 2035. Det saknas tydliga planer för hur dessa mål ska uppnås.

Naturskyddsföreningen anser att:

- *Climate Finance Work Programme* måste konkretisera hur NCQG ska genomföras, och klargöra hur tillräcklig offentlig finansiering ska säkerställas i linje med artikel 9.1. Genomförandet måste följas upp med tydlig rapportering och ansvarsutkrävande.
- Offentlig klimatfinansiering måste öka och främst ges som bidrag för att inte fördjupa utvecklingsländers skuldbörda. Nya intäktskällor bör utvecklas enligt principen att förorenaren betalar, exempelvis genom avgifter på internationellt flyg och sjöfart.
- Privat kapital kan komplettera, men inte ersätta, offentlig finansiering. Anpassning, ersättning för skador och förluster, och andra åtgärder som ger högt socialt värde men begränsad ekonomisk avkastning kan inte förlita sig på privat finansiering.
- Klimatfinansieringen måste nå dem som behöver den mest. Finansieringen måste i högre grad nå lokalsamhällen, urfolk samt kvinno- och ungdomsledda grupper, vars lokalt förankrade projekt ofta ger stor klimatnytta och långsiktiga resultat.
- Resurserna måste användas effektivt. Medel som redovisas som klimatfinansiering bör omfattas av krav på transparent uppföljning och oberoende utvärdering för att mäta resultaten i form av minskade utsläpp och stärkt klimatanpassning.

6. Finansiella flöden måste styras bort från fossil verksamhet och andra klimatskadliga investeringar.

Parisavtalets artikel 2.1(c) anger att alla finansiella flöden ska göras förenliga med låga utsläpp. Ändå fortsätter finansiella och ekonomiska strukturer att stötta fossil expansion och annan klimatskadlig verksamhet. Globala subventioner av fossil verksamhet uppgick till omkring 900 miljarder USD under 2024, enligt OECD och IEA. Under 2025 ökade de största bankernas utlåning till företag som expanderar utvinning av fossila bränslen med 27 procent, till över 500 miljarder USD.

Samtidigt är finansieringen av klimatåtgärder otillräcklig och ofta förenad med oförmånliga villkor. I juni 2026 övergav Världsbanken sitt tidigare mål att 45 procent av finansieringen skulle gå till klimatrelaterade projekt. Många utvecklingsländer begränsas dessutom av hög skuldsättning och stora räntebetalningar, vilket minskar deras ekonomiska handlingsutrymme. Vid COP30 inrättades *Veredas Dialogue* för att diskutera hur finansiella flöden kan göras förenliga med Parisavtalets mål. Dialogen ska rapportera årligen till parterna och ses över 2028.

Naturskyddsföreningen anser att:

- Länder måste fasa ut fossila subventioner och annat offentligt stöd till fossil verksamhet. Offentliga medel, garantier och ekonomiska incitament ska inte bidra till ny fossil infrastruktur eller förlänga livslängden för klimatskadliga investeringar.
- Privata investeringar och finansiella flöden måste styras om i linje med Parisavtalets mål. Finanssektorn måste regleras för att inte möjliggöra fossil expansion eller utlåning till fossilbolag som inte har antagit robusta utfasningsplaner.
- Världsbanken och andra multilaterala utvecklingsbanker måste sluta stödja klimatskadlig verksamhet och i stället bidra till att påskynda omställningen. Utlåning, investeringar och garantier måste vara förenliga med Parisavtalets mål.
- Investeringsskyddsavtal får inte hindra nödvändig klimatpolitik och bör därför sägas upp eller tolkas i enlighet med Parisavtalets mål. Länder måste kunna fasa ut fossila subventioner och införa klimat- och miljölagstiftning utan att riskera kostsamma investeringstvister.
- Internationella finansinstitutioner måste ge utvecklingsländer större handlingsutrymme i omställningen. Avskrivning och omförhandling av skulder, tillsammans med åtgärder för att sänka kapitalkostnaderna, behövs för att frigöra resurser till klimatåtgärder.

7. Handel med kolkrediter får inte ersätta utsläppsminskningar eller klimatfinansiering.

Regelverket för handel med utsläppsminskningar under Parisavtalets Artikel 6 färdigställdes vid COP29, och den nya marknaden *Paris Agreement Crediting Mechanism* (PACM) är nu i en uppstartsfas. Krediterna betraktas av många som ett sätt att mobilisera resurser till klimatåtgärder i utvecklingsländer. Andra betonar risken att intäkter från kolkrediter förväxlas med klimatfinansiering, och att krediterna används för att kompensera för fortsatta utsläpp i stället för att bidra till ytterligare utsläppsminskningar.

Utsläppshandel medför även stora sociala och miljömässiga risker. Under PACM ska dessa bedömas och hanteras genom verktyget *Sustainable Development Tool.* Ett reviderat utkast har varit föremål för konsultation under 2026, bland annat mot bakgrund av frågor om hur skyddet för urfolk och lokalsamhällen kan stärkas. En översyn av hela regelverket för Artikel 6 väntas 2028.

Naturskyddsföreningen anser att:

- Länder måste prioritera snabba och omfattande utsläppsminskningar på hemmaplan. Köp av kolkrediter får inte användas för att skjuta upp nödvändiga utsläppsminskningar eller legitimera fortsatt fossilberoende.

- Köp av kolkrediter får inte räknas som klimatfinansiering. Handel med krediter är en kommersiell transaktion och ersätter inte utvecklade länders skyldigheter att bidra med klimatfinansiering till utvecklingsländer.

- Krediter måste motsvara verkliga och additionella utsläppsminskningar. Reglerna måste motverka överskattning och dubbelräkning av utsläppsminskningar. Försök att försvaga regelverket för att snabbt skala upp marknaden måste avvisas.

- Människors och lokalsamhällens rättigheter måste skyddas. PACM:s *Sustainable Development Tool* måste säkerställa att urfolk och lokalbefolkningar ges möjlighet till meningsfullt deltagande och tillgång till mekanismer för samtycke och klagomål. Projektens lokala konsekvenser och fördelningen av nyttor måste följas upp.

- COP31 måste öppna för en kritisk granskning av marknadens klimatnytta. Inför översynen av regelverket vid COP33 måste parterna granska om marknaderna verkligen bidrar till ökad ambition.

8. *Belém-Antalya Mechanism* måste säkerställa att omställningens kostnader och nyttor fördelas rättvist.

Omställningens kostnader och nyttor fördelas ojämnt mellan människor och länder. Klimatförändringarna slår hårt mot småskaliga lantbrukare som drabbas av torka och kustsamhällen som hotas av stigande havsnivåer. Samtidigt kan utfasning av fossil verksamhet slå hårt mot lokalsamhällen som är beroende av den. Många människor lever dessutom fortfarande i energifattigdom trots den snabba utvecklingen inom förnybar energi.

Vid COP30 beslutade parterna att inrätta *Belém-Antalya Mechanism* (BAM), en mekanism för rättvis omställning som nu ska operationaliseras. En central skiljelinje gäller dess funktion och mandat: Vissa länder vill främst att BAM ska begränsas till att hantera omställningens sociala konsekvenser, medan andra anser att den även ska bidra till att skapa rättvisa förutsättningar för omställningen – med hänsyn till skuldbördor, utvecklingsutrymme och tillgång till finansiering och teknik.

Naturskyddsföreningen anser att:

- BAM måste bidra till tillgänglig och förutsägbar finansiering. Mekanismen bör samordna och underlätta tillgång till finansiering, särskilt i utvecklingsländer.

- Länder har olika utvecklingsbehov och förutsättningar i omställningen. BAM måste stödja olika omställningsvägar och omfatta kapacitetsbyggande, kunskapsdelning och tekniköverföring.
- BAM måste synliggöra och bidra till att undanröja strukturella hinder som skuldsättning, handelsregler och begränsad tillgång till teknik och finansiering. BAM ska kunna lyfta dessa frågor och samverka med relevanta processer.
- BAM måste främja lokalt ledd omställning. Arbetstagare, småskaliga jordbrukare, urfolk, lokalsamhällen, civilsamhälle, kvinnor och unga ska ha ett meningsfullt inflytande över omställningen.
- Rättvis omställning måste förena social rättvisa med ekologisk hållbarhet. Människors rättigheter och grundläggande behov måste tillgodoses inom planetens gränser, med hänsyn till naturens bärkraft och framtida generationers möjligheter.

9. Det globala anpassningsmålet behöver omsättas i handling för att skydda de mest utsatta.

Vid COP30 antogs 59 indikatorer för att mäta framsteg mot Parisavtalets anpassningsmål, *Global Goal on Adaptation* (GGA). Men det är fortfarande oklart hur indikatorerna ska användas i praktiken. Vid Bonn-mötet i juni 2026 kunde parterna inte enas om det fortsatta arbetet. En central fråga är hur uppföljningen ska visa om människors och ekosystems sårbarhet faktiskt minskar, och inte bara om länder har antagit planer och strategier.

Vid COP30 enades länderna även om att anpassningsfinansieringen ska tredubblas till 2035, men utan en konkret plan för genomförande. Utvecklingsländer vill koppla GGA tydligare till finansiering av anpassningsåtgärder, medan många utvecklade länder vill hantera detta i andra förhandlingsspår. Vid COP31 måste parterna komma vidare med både indikatorer och finansiering, för att möta behoven hos de mest utsatta.

Naturskyddsföreningen anser att:

- En konkret plan måste tas fram för att genomföra målet om tredubblad anpassningsfinansiering. Planen ska tydliggöra basår, delmål och hur finansieringen ska öka över tid. Finansieringen ska vara ny och additionell, förutsägbar och tillgänglig för de länder och samhällen som har störst behov.
- GGA måste mäta om klimatanpassningen ger verkliga resultat. Indikatorerna ska visa om människors och ekosystems sårbarhet minskar och motståndskraft stärks, inte enbart mäta om planer och strategier har antagits.
- Uppföljningen av GGA måste synliggöra genomförandegap och behov av stöd. Resultaten måste synliggöra var brist på finansiering, teknik och kapacitet hindrar anpassningsarbetet och användas för att stärka stödet och påskynda genomförandet.
- Anpassningen måste stärka både social och ekologisk motståndskraft. Åtgärder ska värna människors försörjningsmöjligheter, vatten- och livsmedelsförsörjning, hälsa och fungerande ekosystem. Naturbaserade lösningar ska främjas.
- Klimatanpassningen måste vara lokalt ledd och rättighetsbaserad. Urfolk, lokalsamhällen, kvinnor och andra utsatta grupper ska ha ett meningsfullt inflytande över prioriteringar och hur resurser används.

10. UNFCCC behöver reformeras för ett mer rättvist och effektivt genomförande av Parisavtalet.

Antalet förhandlingsspår, arbetsprogram och mandat inom UNFCCC har ökat kraftigt under de 30 år som klimatförhandlingarna pågått. Samtidigt är finansieringen av sekretariatet otillräcklig: i juni 2026 var endast 67 procent av årets kärnbudget finansierad. Sekretariatet har därför lyft behovet av effektivisering, tydligare prioriteringar och minskad administrativ belastning. Om finansieringen fortsätter att brista riskerar sekretariatets arbete – och FN:s klimatmöten – i stället att behöva begränsas genom akuta budgetprioriteringar. Det kan leda till mindre strategiska och transparenta förändringar än en reform som förhandlas fram och beslutas gemensamt av parterna.

Hur UNFCCC kan effektiviseras och samtidigt stärkas som forum för genomförandet av Parisavtalet väntas diskuteras vid högnivåmöten parallellt med den formella förhandlingsagendan. Frågan behandlas också under agendapunkten *Arrangements for Intergovernmental Meetings* (AIM), som omfattar organiseringen av de mellanstatliga mötena. Möjliga åtgärder som diskuterats inkluderar bland annat färre och mer sammanhållna förhandlingsspår, kortare och bättre prioriterade agendor samt förändrade mötesformer och mötesfrekvens.

Naturskyddsföreningen anser att:

- Reform måste stärka genomförandet av Parisavtalet, inte bara effektivisera klimatmötena. Överlappande processer ska samordnas och resurser prioriteras till områden där internationellt samarbete kan bidra till konkreta klimatåtgärder.
- Parterna måste säkerställa stabil och tillräcklig finansiering av UNFCCC:s sekretariat. Bristande finansiering får inte leda till att viktiga funktioner åsidosätts eller att utvecklingsländers möjligheter att delta urholkas.
- Agendan för klimatmötena måste bli mer ändamålsenlig. Färre och mer sammanhållna agendapunkter minskar dubbelarbete och tidskrävande formalia, och möjliggör meningsfullt deltagande för länder och observatörer med begränsade resurser.
- Reformen måste värna om transparens och rättvisa, och säkerställa meningsfullt deltagande för utvecklingsländer och observatörer. Frågor som klimatfinansiering och historiskt ansvar får inte marginaliseras eller flyttas till mindre transparenta processer.
- Kommersiella särintressen får inte styra det internationella klimatarbetet. Reformen måste stärka insynen i vilka aktörer som påverkar förhandlingarna och motverka inflytandet av aktörer med ekonomiska intressen i fossil verksamhet.

Naturskyddsföreningen är Sveriges största miljöorganisation och en folkrörelse som sedan 1909 står upp för naturen. Vi sprider kunskap, bildar opinion och påverkar beslutsfattare – lokalt, nationellt och globalt. Klimat, skog, jordbruk, miljögifter, vatten, hav och hållbar konsumtion är våra viktigaste arbetsområden. För mer information, besök www.naturskyddsforeningen.se.